POMOC PRAWNA
PORADY OBYWATELSKIE
MEDIACJA

EDUKACJA PRAWNA

poradnik

MOŻLIWOŚĆ UDZIAŁU OBYWATELI W KONSULTACJACH PUBLICZNYCH ORAZ PROCESIE STANOWIENIA PRAWA

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

POWIAT SIEDLECKI

bip.powiatsiedlecki.pl

np.ms.gov.pl

pomocprawna.sc.org.pl

sursum corda
STOWARZYSZENIE w górę serca

Projekt finansowany z budżetu Państwa, realizowany przez Powiat Siedlecki

POWIAT SIEDLECKI

sursum corda STOWARZYSZENIE w górę serca

OBOWIĄZUJE REJESTRACJA NA WIZYTY

25 644 72 17

pn, wt, czw: 8.00 - 16.00, śr: 8.00 - 18.00, pt: 8.00 - 14.00

np.ms.gov.pl

Tu otrzymasz darmową pomoc

POMOC PRAWNA I MEDIACJE

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Mordach

ul. Kilińskiego 9

wtorek: 12.00 - 16.00, środa: 8.00 - 12.00,
piątek: 8.00 - 12.00

Gminny Ośrodek Kultury w Wodyniach

ul. Siedlecka 41

poniedziałek i czwartek: 8.00 - 12.00

Starostwo Powiatowe w Siedlcach

ul. Piłsudskiego 40

poniedziałek i wtorek: 7.45 - 11.45,
środa i piątek: 12.15 - 16.15, czwartek: 14.00 - 18.00

PORADNICTWO OBYWATELSKIE I MEDIACJE

Starostwo Powiatowe w Siedlcach

ul. Piłsudskiego 40

poniedziałek: 12.15 - 16.15, wtorek: 14.00 - 18.00,
środa, czwartek i piątek: 7.45 - 11.45

Tu otrzymasz darmową pomoc

W CZASIE EPIDEMII samorząd lokalny może podjąć decyzję, o udzielaniu świadczeń zdalnie

Możliwość udziału obywateli

W KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH ORAZ PROCESIE STANOWIENIA PRAWA

Rozwój społeczeństwa obywatelskiego to nie tylko szeroka świadomość dotycząca praw i obowiązków związanych z relacją obywatel - władza, ale także możliwości skutecznej komunikacji, która pozwala na podejmowanie przez organy państwowe jak najlepszych decyzji, które będą z pożytkiem dla obywateli.

Temu służą konsultacje społeczne.

Portal organizacji pozarządowych **ngo.pl** podaje bardzo przystępną definicję tego, czym są konsultacje społeczne i czemu służą:

> *„Konsultacje społeczne to proces dialogu pomiędzy przedstawicielami władz (każdego szczebla – od lokalnych po centralne), a mieszkańcami, mający na celu zebranie głosów mieszkańców i w oparciu o nie podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych”.*

Rozwijając powyższą definicję, **konsultacje są sposobem na przedstawianie przez władze swoich planów odnośnie rozwiązań legislacyjnych, inwestycyjnych, a także innych, które mają lub będą mieć znaczący wpływ na życie społeczne**.

Mogą to być już gotowe plany, które poddawane są dyskusji lub przedstawiciele organów państwowych mogą zaprosić obywateli do wypracowania takich rozwiązań od samych podstaw, czyli od diagnozy, przez przygotowanie możliwych rozwiązań, aż do sposobu i formy ich realizacji. Chodzi o to, aby w ten sposób odpowiadać na zróżnicowane oczekiwania społeczne w ramach zmian w prawie, czy realizowanych przedsięwzięć.

Jednocześnie główny cel określa Kodeks Konsultacji, który jest częścią rządowego programu „Lepsze regulacje na lata 2012-2015” i dotyczy przede wszystkim „poprawy jakości decyzji i legislacji”.

Podstawowe zasady prowadzenia konsuktacji społecznych

Warto również znać podstawowe zasady prowadzenia konsultacji społecznych, które określają właściwą drogę do osiągnięcia wyznaczo-

nego celu. **Takich 7 zasad na swojej stronie internetowej publikuje Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.**

Należą do nich:

1. dobra wiara – konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają się nawzajem, wykazując wolę zrozumienia odmiennych racji,
2. powszechność – każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o konsultacjach i wyrazić w nich swój pogląd,
3. przejrzystość – informacje o celu, regułach, przebiegu i wyniku konsultacji muszą być powszechnie dostępne. Jasne musi być, kto reprezentuje jaki pogląd,
4. responsywność – każdemu kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie, co nie wyklucza odpowiedzi zbiorczych,
5. koordynacja – konsultacje powinny mieć gospodarza odpowiedzialnego za konsultacje tak politycznie, jak i organizacyjnie. Powinny one być odpowiednio umocowane w strukturze administracji,
6. przewidywalność – konsultacje powinny być prowadzone od początku procesu legislacyjnego, w zaplanowany sposób i w oparciu o czytelne reguły,
7. poszanowanie interesu ogólnego – choć poszczególni uczestnicy konsultacji mają prawo przestawiać swój partykularny interes, to ostateczne decyzje podejmowane w wyniku przeprowadzonych konsultacji, powinny reprezentować interes publiczny i dobro ogólne.

Opisując konsultacje społeczne warto spojrzeć na to zagadnienie zdecydowanie szerzej. Portal organizacji pozarządowych **ngo.pl** pokazuje jak konsultacje wyglądają na tle dialogu obywatelskiego. Okazuje się, że na tzw. **drabinie partycypacji**, która określa realny wpływ obywateli na podejmowane decyzje, znajduje się dokładnie pośrodku. **Najwyżej określone w tej hierarchii jest współdecydowanie i współdziałanie**. Tu za przykład może posłużyć budżet obywatelski, gdzie zarówno obywatele jak i organizacje pozarządowe mogą wpływać na realne decyzje w przestrzeni publicznej.

Same konsultacje społeczne znajdują się w kategorii **konsultowania**, gdzie władza pyta obywatela oraz organizacje ngo o zdanie i według założenia wsłuchuje się w przedstawione opinie. **Tutaj także komunikacja ma charakter dwustronny, jednak nie daje stronie obywatelskiej realnych narządzi wpływu na ostateczną decyzję władz**.

W trzeciej, ostatniej i niejako najniższej kategorii jest **informowanie**, które z zasady jest formą jednokierunkową, przekazującą obywatelom informacje na temat planowanych i realizowanych działań.

Źródło: pixabay.com

Podstawy procesu włączania obywateli w proces decydowania w ważnych sprawach społecznych stanowi Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej, w art. 4, który podkreśla w pkt. 1, że:

„Władza zwierzchnia w Rzeczpospolitej Polskiej należy do Narodu”

a w pkt. 2, że:

„Naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio”.

Bezpośrednią podstawę prawną do przeprowadzania konsultacji społecznych w samorządzie znajdziemy w następujących aktach prawnych:

- ustawa o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku,
- ustawa o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 roku,
- ustawa o samorządzie wojewódzkim z 5 czerwca 1998 roku.

W przypadku **konsultacji społecznych z organizacjami pozarządowymi przepisy określone są w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z 24 kwietnia 2003 roku.**

Przykłady konsultacji społecznych

Najczęstszymi konsultacjami o charakterze obowiązkowym są konsultacje wynikające z następujących przepisów:

- **ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dn. 27.03.2003 r.** (konsultacje planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego),

- **ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dn. 3.10.2008 r.** (konsultacje w sprawie inwestycji oddziałujących na środowisko).

Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami określają **uchwały rad** odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast, powiatów, województw).

Inicjatywa ustawodawcza

Obywatele mogą także proponować zmiany w obowiązującym prawie poprzez **inicjatywę ustawodawczą**. Zgodnie z art. 118 Konstytucji inicjatywa ustawodawcza przysługuje grupie co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do sejmu.

Tryb postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej przez obywateli określa **Ustawa o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli z dnia 24 czerwca 1999 r.**

Źródło: pixabay.com

Inicjatywa ustawodawcza nie może dotyczyć:

- projektu ustawy budżetowej, ustawy o prowizorium budżetowym, zmiany ustawy budżetowej, ustawy o zaciąganiu długu publicznego oraz ustawy o udzielaniu gwarancji finansowych przez państwo (zgodnie z art. 221 Konstytucji, inicjatywę posiada wyłącznie Rada Ministrów),
- projektu ustawy o zmianie Konstytucji – inicjatywa przysługuje grupie obejmującej co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, senatowi oraz prezydentowi (zgodnie z art. 235 ust. 1 Konstytucji).

Publikacja opracowana w ramach działań z zakresu edukacji prawnej, prowadzonych przez Stowarzyszenie Sursum Corda w 2021r.

WERSJA AUDIO INFORMATORA

dla osób niewidomych
i słabowidzących

dostępna po zeskanowaniu
kodu QR

NOTATKI

Ponad połowa punktów
nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego
w Polsce jest prowadzona przez organizacje pozarządowe,
jako zadanie publiczne powierzane przez starostów lub prezydentów,
w efekcie corocznego, otwartego konkursu ofert.

sursum corda
STOWARZYSZENIE

SURSUM CORDA oznacza „w górę serca!”.

W tym zawołaniu zawiera się cała nasza misja - **pomagać w trudnej sytuacji**
i dawać nadzieję na to, że może być lepiej.
Dla tych, którzy chcą się angażować i wspierać projekty dobroczynne - tworzymy warunki
do skutecznego działania, w klimacie zaufania i czytelnych zasad.

Jedną z form naszej aktywności jest prowadzenie od 2016 r.
sieci punktów **nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego i mediacji**
oraz urozmaicona edukacja prawna.

Stowarzyszenie Sursum Corda powstało w 2000 roku z inicjatywy grupy przyjaciół i profesjonalistów,
którzy wcześniej - przez 6 lat - angażowali się społecznie jako wolontariusze.
Jako organizacja pozarządowa jesteśmy apolityczni działamy na zasadzie „non profit”, czyli nie dla zysku

Posiadamy status **organizacji pożytku publicznego**, co oznacza,
że możesz przekazać nam 1% podatku, który codziennie inwestujemy w mądre pomaganie.

Będzie nam miło, jeśli dołączysz do naszej załogi !

wolontariat
chcepomagac.org
pomoc prawna
poradnictwo obywatelskie
wypoczynek na plus
wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego
centrum mediacji
ośrodek pomocy postpenitencjarnej
szkolenia

Polubmy się:
fb.com/Stowarzyszenie.Sursum.Corda
www.sc.org.pl

1%
pomoc ma MOC ! KRS 00000 20 382
wyślij SMS o treści **KRS** na nr **4321**, odeślemy Ci **za darmo** nasz nr KRS

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA

§

Możesz liczyć na

informację o stanie prawnym lub obowiązkach i uprawnieniach

•

wskazanie sposobów rozwiązania problemu prawnego

•

sporządzenie projektu pisma (z wyłączeniem spraw w toczących się już postępowaniach), w tym o zwolnienie z kosztów sądowych lub o ustanowienie pełnomocnika

•

poinformowanie o kosztach i ryzyku finansowym skierowania sprawy do sądu

•

nieodpłatną mediację

•

informację o możliwościach innej, darmowej pomocy

NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE

§

Możesz liczyć na

rozpoznanie problemu i udzielenie porady dostosowanej do indywidualnej sytuacji, zwłaszcza w sprawach zadłużenia, mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego

•

poinformowanie o przysługujących uprawnieniach lub ciążących obowiązkach

•

wsparcie w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, np.poprzez sporządzenie planu wyjścia z trudnej sytuacji oraz udzielenie pomocy w jego realizacji, a także skierowanie do odpowiednich instytucji lub placówek nieodpłatnej pomocy

•

skorzystanie z nieodpłatnej mediacji

NIEODPŁATNA MEDIACJA

§

Możesz liczyć na

poinformowanie o możliwościach i korzyściach polubownych metod rozwiązywania sporów

•

przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji

•

przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie mediacji w sprawie karnej

•

przeprowadzenie mediacji

•

udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem

MEDIACJA
jest dobrowolna, nieformalna i poufna, a mediator jest osobą bezstronną

WARUNKI SKORZYSTANIA Z NIEODPŁATNEJ POMOCY

Z nieodpłatnej pomocy skorzystać może:

- **OSOBA FIZYCZNA - po złożeniu oświadczenia**, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej,
- **PRZEDSIĘBIORCA PROWADZĄCY JEDNOOSOBOWĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ** - po złożeniu dodatkowego oświadczenia o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku oraz zaświadczeń dotyczących pomocy de minimis. **Obowiązuje rejestracja na wizyty.**

UDZIELANIE PORAD I MEDIACJI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

Pomoc jest udzielana co do zasady podczas osobistej wizyty w punkcie. **Osoby ze znaczną niepełnosprawnością lub mające trudności w komunikowaniu się** mogą liczyć na pomoc poza punktem, albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (telefonu, poczty elektronicznej, komunikatorów internetowych). Poradę można uzyskać również przy udziale tłumacza migowego.

Publikacja bezpłatna, nieprzeznaczona do sprzedaży. Zawiera stan prawny na sierpień 2021r.